

• **Видовые и породные особенности объективных показателей качества спермы.** Н.Г. Черняк, А.П. Кругляк. Институт разведения и генетики животных УААН.

Резюме. Установлено, что линейная скорость движения сперматозоидов есть видовым и породным признаком качества спермы, она не зависит от объёма эякулята, концентрации и начальной скорости гамет, а обуславливается продолжительностью инкубации и температурой среды, в которой инкубируется сперма.

The species and breed peculiarities of the objective characteristics of sperm quality. N. Chernjak, A. Kruglyak. The Institute of animal breeding and genetics UAAS.

Summary. It is established that the linear speed of the spermatozoons is the species and breed sign of the sperm quality. This speed does not depend on the amount of ejaculate, concentration and initial mobility of spermatozoon. It depends on incubation term and the temperature of the spermien incubation environment.

УДК 636.082.31

О.П. ЧУПРИНА

ВІКОВА ДИНАМІКА М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БУГАЙЦІВ АБЕРДИН-АНГУСЬКОЇ ПОРОДИ

Викладено результати досліджень вікової динаміки м'ясної продуктивності бугайців абердин-ангуської породи.

Жива маса, забійний вихід, маса туші, бугайці, волога, жир, білок, зола

Науково обґрунтована і раціональна технологія вирощування та використання м'ясної худоби повинна ґрунтуватися на біологічних закономірностях вікових змін у розвитку організму тварин різних порід і напряму продуктивності. Це повинно сприяти формуванню у тварин бажаного типу, отриманню високої м'ясної продуктивності з високою якістю та економічним

ефектом. Знання основних біологічних закономірностей дасть змогу правильно за віковими періодами і етапами розвитку планувати вирощування і формування тварин з кращими м'ясними якостями.

Метою наших досліджень було вивчити вікову динаміку м'ясної продуктивності бугайців абердин-ангуської породи в умовах Полісся.

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проведено у фермерському господарстві "Сехи-абердин" Рокитнівського району Рівенської області. Було сформовано групу новонароджених бугайців у кількості 9 голів. Забивали бугайців у 6-, 12- і 15-місячному віці. У кожному віковому періоді забивали по три голови. Вивчення м'ясних якостей проводили за методикою ВІТУ. Одержані результати досліджень обробляли статистично за методиками М.О. Плохинського (1969) і Є.К. Меркур'євої (1983).

Результати досліджень. Дослідження показують, що жива маса новонароджених бугайців абердин-ангуської породи становила $23,8 \pm 0,81$ кг, у 3-місячному віці — $96,3 \pm 0,95$, у 6-місячному — $170,1 \pm 2,42$, у 9-місячному — $238,8 \pm 3,18$, у 12-місячному — $311,5 \pm 4,21$ і 15-місячному віці — $388,3 \pm 6,80$ кг. Середньодобові прирости від народження до 3-місячного віку становили 797 г, від 3- до 6-місячного — 811, від 6- до 9-місячного — 755 г, від 9- до 12-місячного — 799 і від 12- до 15-місячного віку — 844 г. За весь період вирощування (від народження до 15-місячного віку) середньодобові прирости сягали 799 г. Проведені контрольні забої бугайців показують, що з віком бугайців вихід туші збільшується від 58,22% у 6-місячному віці до 62,29% у 15-місячному (таблиця). Забійний вихід також підвищується від 58,76% у 6-

Вікова динаміка м'ясної продуктивності бугайців абердин-ангуської породи

Показники	Вік тварин, міс.		
	6	12	15
Жива маса бугайців перед забоєм, кг	157,0 \pm 3,22	301,0 \pm 2,52	376,3 \pm 6,90
Маса туші, кг	91,4 \pm 1,87	181,6 \pm 1,51	234,4 \pm 3,79
Маса внутрішнього жиру, кг	0,85 \pm 0,03	3,50 \pm 0,06	4,50 \pm 0,06
Забійна маса, кг	92,25 \pm 1,89	185,1 \pm 1,56	238,9 \pm 3,89
Вихід туші, %	58,22	60,33	62,29
Забійний вихід, %	58,76	61,50	63,49

місячному віці до 63,49% у 15-місячному. За даними П.Т. Шува-лова (1976), середній забійний вихід молодняку курганської породи з віком зростає і становить у 12–15 місяців 58–60%. Д.Т. Вінничук, Й.З. Сірацький, П.І. Шаран, Я.Н. Данилків, А.А. Омеляненко, В.С. Козир (1991) наводять дані, за якими тварини створюваних порід і типів за забійними показниками не поступалися тваринам м'ясних порід світу (шароле), вихід туші у них дорівнював 57,8– 60,8%, забійний вихід 62,1–64,7, вихід кісток 15,2–16,9%, коефіцієнт м'ясності — 5,1–5,3.

Якість туш визначається співвідношенням у них м'язової, жи-рової та кісткової тканин. Одержані нами дані свідчать, що у півтушах 6-місячних бугайців маса м'якоті становила 32,67 кг, кісток — 12,10 і сухожилок — 0,93 кг. Коефіцієнт м'ясності був 2,7. Від загальної маси туші маса м'якоті дорівнювала 71,49%, кісток — 26,48 і сухожилок — 2,03%. Маса усіх тканин з віком збільшу-валась. У 12-місячному віці бугайців маса м'якоті у півтуші стано-вила 75,17 кг, кісток — 14,13 і сухожилок — 1,50 кг, або від загаль-ної маси півтуші маси м'якоті було 82,79; кісток — 15,56 і сухожи-лок — 1,65%. Коефіцієнт м'ясності (вихід м'якоті на 1 кг кісток) становив 5,32. Порівняно із 6-місячним віком у півтуші маса м'якоті збільшилася на 72,5 кг, кісток — на 2,03 і сухожилок — на 0,57 кг. У 15-місячному віці бугайців маса м'якоті у півтуші була 96,20 кг, кісток — 19,0 і сухожилок — 2,0 кг, або від загальної маси півтуші маса м'якоті становила 82,08, кісток — 16,21 і сухожилок — 1,71%. Коефіцієнт м'ясності — 5,06. Порівняно із 6-місячним віком бугайців маса м'якоті зросла на 63,53 кг, кісток — на 6,90 і сухожилок — на 1,07 кг, а порівняно із 12-місячним віком — відповідно на 21,03; 4,87 і 0,50 кг. Результати досліджень свідчать, що маса тканин у піддослідних тварин збільшується неоднаково.

Хімічний аналіз найдовшого м'яза спини показує, що у м'ясі 6-місячних бугайців вологи було 81,2%, сухої речовини — 18,8, білка — 15,7, жиру — 2,07 і золи — 1,03%, у 12-місячному — відповідно 75,4; 24,6; 21,2; 2,3 і 1,1% і у 15-місячному віці — відповідно 73,1; 26,9; 22,29; 3,60 і 1,01%. Як видно з результатів хімічного аналізу, з віком бугайців у м'ясі зменшується кількість вологи, а збільшується кількість сухої речовини, білка і жиру.

Висновки. Вивчено вікову динаміку м'ясної продуктивності у бугайців абердин-ангуської породи. Установлено, що ріст тканин у різний віковий період проходить неоднаково. З віком тварин у м'ясі зменшується вміст вологи, збільшується вміст сухої речовини, білка і жиру.

Институт розведення і генетики тварин УААН

Возрастная динамика мясной продуктивности бычков абердин-ангусской породы. *А.П. Чуприна.* Институт разведения и генетики животных УААН.

Резюме. *Изложены результаты исследований возрастной динамики мясной продуктивности бычков абердин-ангусской породы.*

The age dynamics of beef productivity of angus bulls. *A.P. Chupryna.* The Institute of animal breeding and genetics UAAS.

Summary: *The research results of age dynamics of beef productivity of angus bulls are give an account.*